

NOVADNIEKS

PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

Nr. 101 (6260)

28.11.1991

Mazumtirdzniecības cena 20 kapeikas

Anderss Andersons un Holgers Stivens audzē labību, tur lopus un kopj mežu. Viņi — fermeri no Zviedrijas — pagājušās nedēļas nogalē bija mūsu rajona jaunsaimnieku viesi. Uz Latviju viņi bija atbraukuši, savas Zemnieku federācijas sūti, lai aplūkotu, ko tad īsti dara mūsu „brīvie” zemnieki, lai noskaidrotu, ko viņu federācija var reāli palīdzēt jaunajai valstij.

Sarunā ar Zviedrijas fermeriem piedalījās jaunsaimnieki Jānis Pastars (federācijas priekšsēdētājs), Ingrīda Andrejeva, Ināra Čingule un Alberts Ziemeļis (aicināti gan bija visi mūsu zemturi). Klāt bija arī rajona vadība.

Par ko tad tika runāts? Par to, kā veidot sadarbību, par to, ka Latvijas zemniekiem vajadzīga tehnika, laba sēkla un vēl daudz kas cits. Rajona Tautas deputātu padomes priekšsēdētājs Ilgvars Muzikants izteicās, ka būtu svētīgi, ja mūsu ļaudis aizbrauktu uz Zviedriju, iegūtu tur praktiskās zināšanas, iepazītu zviedru darba tikumu, kura diemžēl daudziem no mums pietrūkst, galu galā — apzinātu elementāras lietas, ko skandināvu fermeri izmanto savās saimniecībās un bez kurām nekāda prātīga saimniekošana iznākt nevar. Anderss Andersons šajā sakarībā teica: „Mēs pie jums pacemosimies, apskatīsim, ko jūs darāt, bet, aizbraukuši mājās, spriedīsim, kā varam

palīdzēt. Taču vispirms jūsu zemniekiem derētu aizbraukt uz Zviedriju”.

Zviedrus interesēja daudzas un dažādas lietas. Piemēram, ko sirmais zemes kopējs Ziemeļa kungs dara ar savu zirdziņu — vai tiešām apstrādā zemi? Un vai mājās gatavo sviestu un citus pienkopības produktus? Vai te, Preiļos, ir sava lopkautuve?

tam — tehniskajā skolā. Tātad Zviedrijā zemi uztic tikai tādām cilvēkam, kurš ne tikai grib, bet arī pratis to kārtīgi apsaimniekot. Vai no šīs pieredzes nevajadzētu mācīties mums?

Viesi stāstīja arī par daudz ko citu. Zviedrijā mežacūkas tā neārdot laukus kā pie mums, jo jebkurš fermeris bez jebkādas licences meža zvēru savā tūrumā vai mežā varot šaut nost.

niecību. Viņiem jo sevišķi patika, ka Neicenieki saimniekošanu uzsākuši ar zemes un apkārtnes vides sakārtošanu. Tam, atšķirībā no viena otra mūsu jaunsaimnieka, Skandināvijas valstīs pievērs lielu uzmanību.

Vēl zviedru fermeri pabija Preiļu siera rūpnīcā, apmeklēja mūsu veikalus. Zemnieku sabiedrības izpilddirektors Ivans Jeršovs viņus no veikalu apmeklēšanas centās atrunāt, bet nekā: Andersona un Stivena kungs par katru cenu gribēja redzēt, kāds tad īsti izskatās veikals, kurā nav ko pirkt...

Kas viesiem pie mums nepatika? Skaļi par to viņi neko nav stāstījuši. Vienīgi izteikuši neizpratni, kā varot tā uzglabāt tehniku, ja visi lieti un sniegi tai virsū krit.

Sarunu gaitā Zviedrijas zemnieku federācijai tika izteikta pateicība par to, ka dažas kaimiņvalstī ražotās mašīnas jau ir izmēģinātas mūsu jaunsaimniecībās.

Aina Iljina

Attēlā: sarunas laikā rajona izpilddomē (no kreisās uz labo): Jānis Pastars, Holgers Stivens, Anderss Andersons, tulko skolotāja Ināra Visocka, Ilgvars Muzikants un Ivans Jeršovs.

J.Silicka foto

Tepat aiz jūras — Zviedrijā...

Mūsējie savukārt stāstīja par saviem bērniem. Nav tehnikas, kura šodien vajadzīga zemniekiem, nav tā un šitā... Piemēram, PSRS slēgusi MTZ traktoru rūpnīcu, bet tas nozīmē, ka nebūs iespēju iegādāties šos traktorus, bet tiem, kam tādi jau ir, — rezerves detaļas.

Zviedru fermeri savukārt pastāstīja, ka pie viņiem par fermeri varot kļūt tikai tāds cilvēks, kuram ir lauksaimnieciskā izglītība. Andersona kungs pēc ģimnāzijas pabeigšanas vispirms esot mācījies divgadīgajā lauksaimniecības skolā, tad — vēl vienā lauksaimniecības skolā, pēc

Pārējiem, ja tie gribot medīt, licences gan esot jāpērk. Ogot un sēpot varot katrs — bez ierobežojuma. Mežs zviedru fermeriem esot galvenā atpūtas vieta, un to kopjot visa ģimene.

Anderss Andersons un Holgers Stivens apciemoja vairākas mūsu jaunsaimniecības, pabija pie Sermajiem, Volontiem, Čaunāniem, Neiceniekiem... Viņi iegriezās arī Vārkavas pusē mežā, kur vīri zāģēja kokus. Zviedri ar lielu interesi pētīja padomju laika tehnikas „brīnumu” — motorzāģi „Družba”...

Kaimiņzemes fermeri atzinīgi novērtēja Pētera Neicenieka jaunsaim-

Kongresā un pēc tā

Ar Romualda Ražuka vārdiem: „Kad daudzu mūsu sirdīs ir pagurums, šaubas un neticība, bažas par augsto ekonomisko krīzi...”, sākās LTF 4.kongress.

Tas bija pirmais kongress pēc Latvijas neatkarības atgūšanas. Savā pārskata ziņojumā R.Ražuks daudz pārmetumu vēlēja Augstākās Padomes LTF frakcijai, kura lielākoties palikusi LTF aizvakardienas uzskatos. Tikmēr paši Tautas fronte, kaut arī tās popularitāte kritusies, ir lielāka politiskā organizācija Latvijā. Ministru Padomē un jebkurā mi-

nistrijā arvien sastopami tie paši cilvēki, kas tur sēdējuši 50 gadus. Nobeigumā R.Ražuks atzīmēja, ka LTF ir vienīgais organizatoriskais spēks, kas šodien var organizēt Latvijas valstiskuma atjaunošanu un radīt priekšnoteikumus latviešu nācijas izdzīvošanai.

LTF priekšsēdētāju vēleja jau kongresa pirmajā dienā. Tika izvirzītas trīs kandidātūras. Debatēs R.Ražuka kandidātūru atbalstīja MP priekšsēdētājs I.Godmanis, teikdams, ka ar R.Ražuku priekšgalā LTF būs spēks, uz kuru balstīties, ja MP un par-

laments nonāks sabrukuma priekšā. Turklāt Latviju gaida grandiozas reformas. Par LTF priekšsēdētāju atkārtoti ievēlēja R.Ražuku.

Kā jau pirms kongresa solīja LTF vadība, šis tik tiešām bija darba kongress. Gandrīz seši simti cilvēku no Latvijas un ārzemēm trīs dienas sprieda par LTF taktikas jautājumiem. Darbs risinājās 10 darba grupās. Radikālu un mērenāk ievirzītu politisku cīņa — kongresā tādi samūžumi tiešām bija. Tomēr no zāles ārā neviens negāja, tikai neievēlēja par LTF priekšsēdētāju stipri radi-

kāli noskapoto A.Rauču, kura platformas pamatā bija: „Skaldi un valdi!”.

LTF saglabāsies kā tautas kustība. Tās uzdevumi būs: priekšnoteikumu radīšana latviešu nācijas izdzīvošanai, okupācijas karaspēka izvešana (ja nepieciešams, prasot ANO karaspēka klātbūtni), demokrātiskas Saeimas vēlēšanas.

Savā runā arī premjers Ivars Godmanis izteica atbalstu LTF kā tautas kustības saglabāšanai, kamēr nav pārdzīvotas ekonomiskās grūtības un *Nobeigums 3.lpp.*

LEMBK pilngadības svētki

Saka — purvā velni mājā, bet livānieši par spīti visām grūtībām ražo mājokļus daudzmiem jo daudziem iedzīvotājiem. Un laikam gan te kāds burvības spēks piemīt, ja mūsu mājbuves kombināta ļaudis ir tik saliedēti un spītīgi stipri.

Ja arī Rigas kungu kalj slepenus plānus, lai lielākā daļa mājbuvētāju kapitāla pārietu viņu īpašumā, tā nostādīt mūsu kolektīva ļaudis vergu lomā, ja rīdzinieki izteic neuzticību vienam vai otram mūsu priekšniekam, tad mūsu cilvēki domā citādāk un vēl stingrāk saliedējas, lai sargātu to, kas tiem svēts un dārgs, tas ir — savu kombinātu, ko gribētu redzēt ar vēl vairāk atraišītām un brīvām rokām.

Par to darbinieki izteicās LEMBK konferencē, bet jo sevišķi tas ir redzams kombināta veterānu svētku dienā — LEMBK

pilngadības svētkos, kur viņi nenoliedzami bija kopā ar savu vadību.

Vakaru vadīja Sandra Atstāja un Aleksandrs Mickevičs. Uztājās goda viesis — bijušais direktora vietnieks Pēteris Elsts, kurš ļoti atzinīgi izteicās par to, ka ir atmetas malā samākslotās uzņēmuma „šilles” un kombinātam atdots vecais nosaukums. Kombināta direktors Vitolds Šaiters lūdza strādājošos pielikt visus spēkus LEMBK tālākai virzībai; un viņu, jūtams, cilvēki atbalsta. Ilggadējā darbiniece Broņislava Vaivode priecējās par jauniešiem, kuri sāk darbu mūsu kombinātā. Tika apsveikti veterāni, kuri kombinātā nostrādājuši 15 gadus: Romualds Rokjānis, Gajina Rikova, Jānis Jačmenkins, Aleksandrs Surgunts, Rolands Vengrēvičs, Broņislava Vaivode, Ivans Samulis,

Aleksandrs Tarasenko, Anatolijs Krasņakovs, Floriāns Korosevskis, Leonīds Undrulis, Valentīns Rudzāts, Viktors Šklars, Ivans Vojevoda.

Vēl viena svarīga lieta, par ko tika runāts vakarā: pie mums valda pilnīgs miers un satiecība starp nacionālajās attiecībās. Domāju, tas varētu derēt par paraugmodeli visas Latvijas mērogā, un agri vai vēl pie tā būs jānonāk, jo tikai tur, kur valda miers un satiecība, var uz kaut ko labu cerēt.

LEMBK pilngadības svētku vakars beidzās ar vienu domu — visi, kuri bija te, ir ar mums. Un viņu, protams, bija daudz.

Marija Dubiņina

Kriminālvestis

Laika posmā no 18. līdz 24.novembrim reģistrēti:

— 19 sabiedriskās kārtības pārkāpumi (Līvānos 10, Preiļos 7, Aglonā 2);
— 78 ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumi (5 no tiem alkohola reibumā);
— 24 administratīvie likuma pārkāpumi un 15 kriminālpārkāpumi.

Aizvadītajā nedēļā pārsvarā notikušas zādzības:

— nozagti 2 velosipēdi: Preiļu pagastā un Līvānos;
— apzagts 1 pagrabs Turku pagastā. Papemti konservētie produkti;
— Preiļos bijušas 3 dzīvokļu zādzības. Kādam pilsonim nozagta pase un krājkašes grāmatīņa, citam pilsonim — dokumenti un čemodāns ar mantām, trešajam cietušajam — 500 rubļi un dokumenti;

— Līvānu stikla fabrikas celtniecības materiālu noliktavā nozagti elektroinstrumenti;

— no šīs pašas fabrikas kāds pilsonis centies iznest 29 tukšus maisus;

— Aizkalnes pagastā no garāžas nozagts motorzāģis;

— Rušonas pagastā no kūts — aita;

— Upenieku pagastā — veļa 430 rubļu vērtībā;

— Preiļu 24. ceļu pārvaldes ģērbtuvē — vējjaka;

— Kirova kolhoza — 8 bišu stropi.

Pagājušnedēļ ziņojām, ka Preiļu „Lauktechnikā” nozagta metāla kaste ar dokumentiem. Izmeklēšanās gaitā noskaidrojies, ka šie dokumenti piederēja nevis „Lauktechnikai”, bet uzņēmumam „Preiļi”, kas ir telpas „Lauktechnikas” administratīvajā ēkā.

Reģistrēti dažī citi nepatīkami gadījumi:

— Riebiņos kāds autobraucējs notricis velosipēdistu, tas nogādāts slimnīcā;

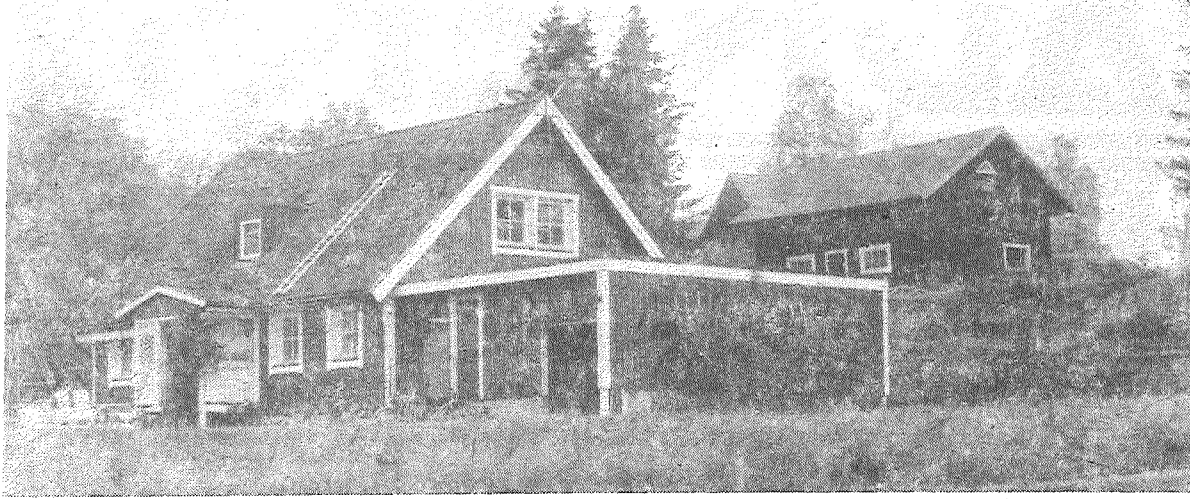
— Turku pagastā kādās mājās noticis kautiņš;

— Galēnu pagastā atrasts 1945.gadā dzimušās Tamāras Tretinnikovas liķis. Iepriekšējā apskatē liecina, ka nāve nav bijusi vardarbīga.

Joprojām policijas iecirkņos tiek gaidīti 15.novembra vakarā Līvānos notikušās avārijas liecinieki un pilsoņi, kam ir kāda informācija par automašīnu „Moskvič” — 2140 vai 412 dzeltenīgā krāsā.

Par iepriekšējā apskatē pieļauto kļūdu atvainojamies cietušajai ģimenei, kas šajā traģiskajā notikumā zaudēja dēlu.

Informācija apkopota pēc rajona iekšlietu daļas reģistrācijas un uzskaites nodaļas ziņām

NO ZVIEDRIJAS BURTNICAS

Sapnis — sarkana mājiņa

Poligrāfiski teicami izpildītā un krāsainajā prospektā „Zviedrija”, kas iznācis latviešu valodā (Zviedru institūta izdevums 1990.gadā Stokholmā). Šis institūts ir valsts finansēta iestāde un dibināts, lai zināšanas par zviedru sabiedrību un kultūru nestu ārzemēs, veicinātu kultūras un informācijas apmaiņu), uzzinu: „Sapnis par mazu sarkanu mājiņu ir dziļi iesakņojies daudzu zviedru sirdīs. Lauku mājas tradicionāli krāsotas sarkanās, krāsa iegūta no Falunas kaparraktuvēm. Daudziem šis sapnis ir piepildījies, viņi savu atvaļinājumu un nedēļas nogales var pavadīt sarkanās mājiņās”.

Ar šo izdevumu iepazīs jau pirms došanās uz Zviedriju — daži priekšmeti bija paguvuši agrāk tur pacienoties, arī Memas piili. Braucot pa valsts ceļiem, varēju tās redzēt pa gabalu. Pie „galvenās ielas” — autostādes no Stokholmas uz Malmi un Eiropu, gadījās arī citādi krāsotas, bet Ostergotlandē — tikai tradicionāli. Mūsu grupā, kā tas vienmēr mēdz būt šādos gadījumos, bija arī tik ziņoši ļaudis, kuri stāstīja: ar šo krāsu piesūcinātu dēli varot apliet ar benzīnu — tas izdegs, bet koks paliks neskartas. Tā tik esot krāsa!

Uz ugunsizturību pārbaudīt negadījās, bet lauku ainava patiešām ir ļoti skaista ar tur un te izmētātām zemnieku sarkanajām mājiņām, ar citām ēkām, kurām stūru un jumtu (no mazliet gaišākiem sarkanajiem dakstiņiem) apmales, logu un durvju rāmji ir koši balti starp zaļajām pļavām un pelēkajiem apartajiem laukiem. Bija visistākais zelta rudens, vēl varēja manīt rugaiņu spiraino zeltu, bet no pakalniem pretī saulei savu rudens tērpu krāšņumu cēla lapu koki. No kalna Onnaborgā tālu bija redzami nolaideni tūri, kāda ezera līcis, divu baznīcu torņi un vairākas tradicionāli sarkanās vietas.

Ar fotoaparātu rokā apstaigāju visu kalnu, pie kura kā bezdelīgas ligzda bija pielipinājusies Menssonu saimniecība, cerībā atrast labāku vietu, no kuras iespējami pilnīgāk uzfilmēt, kas sabūvēts. Taču izrādījās neiespējami atrast šādu punktu — traucēja akmeņi, noauguši ar zaļām sunām, dažādi izciļņi, milzu bumbiere, krūmāji. Viespieņemamākā šķita vieta no piebraucamā ceļa lejā, kur priekšplānā nu bija Hansa māja. Kā liekas, viņa mājoklim tad arī ir lauku apbūves raksturīgās iezīmes.

Zemnieks dzīvo draudzīgā saskatībā ar dabu, bez lielas vajadzības necenšas to pielabot un piegludināt. Speciāli tiek kopti tikai līdzens laucīšs mājas priekšā, tas ir vienlaikus košs zaļš paklājs, gluds un rūpīgi apcirpts. Zāle aug īpaša, speciāli paredzēta tādai goda vietai. Pie daudzām mājām redzami saules pulksteņi. Šeit — iecienīta atpūtas vieta vasaras vakaros, te līdzās ir lauku mīņš bērnu spēlēm, te skaistā pievārē dekoratīvos krēslus un pie dekoratīva galdīņa, priecājoties par savu lauku un kaimiņu zemju ainavu, pašu māju ļaudis un ciemiņi mil patērēt pie kafijas tasītēm.

Hanss ar prieku parādīja savu namu. Pirmajā stāvā parasti uzturas vecāki (viņa dzīvesbiedre tolaik bija tūrisma braucienā Spānijā), bet otrs atdots dēlu rīcībā. Blakām ir garāža un neliela darbnīca, bet no pretējās puses — siltuma mezgls. Krāsni

Hanss pielāgojis koku skaidām, kas viņam deva iespēju tās darbu automatizēt. Skaidās pārvērš maznodrīgu kārķu vai citu krūmu koksni, kas aug turpat netālu pa akmens kalnu un citur mežā, to speciālā ēveļmašīnā sasmalcina, darbinot ar traktora spēku, iekrauj krāsns pieņemšanas bunkurā. Kad temperatūra pazeminās līdz atzīmei, kas pieņemta par kritisko zemo, ieslēdzas skaidu padeves gliemežtransportieris un gaisa pūšanas ierīce, kurtuvē uzliesmo uguns. Bet, kad sasniegta temperatūras augšējā robeža, viss atslēdzas. Saimniekam tikai jāseko, lai netrūktu skaidu un lai sistēma darbotos kārtīgi.

Mežu uzskata par nacionālo bagātību, to plaši izmanto būvniecībā, mēbeļu ražošanā un citur, apietas ļoti taupīgi. Tas, ka mežs aizņem lielāko daļu valsts zemju, ka katrā zemnieka īpašumā tā ir tikpat daudz vai arī vairāk hektāru nekā lauku, nedod iemeslu, lai koku nocirstu bez lielas vajadzības. Ir saimniecības, kuras bijušas spiestas samazināt sējumu plašības — atbrīvot laukus izmanto tā saucamajam enerģētiskajam jaunaudzēm, tas ir, iestāda ātraudzīgu kārķu spraudekļus piecpadsmit divdesmit centimetru garumā, pirmo „ražu” novāc pēc pāris gadiem. Jā, kārķus stāda glītās rindās un labi iemēslota un kopā zemē. No celniem izaug atvases un vēl lielāka raža. Bet mūsu Menssoniem pietiekami tā, ko mežs dod savā dabiskajā ceļā.

Katrā telpā ir daudz dekoratīvu priekšmetu, gleznu reprodukciju, daiļamata meistaru un pašu darinājumu, visur sveces, izdaiļotas ar lentēm un mākslīgajiem ziediem, ir grāmatas un dažādi nieciņi. Vārdu sakot, pa pilnam visa, kas var iepriecināt pašu un atnācēju acis, bērņus. Lielā cieņā ir porcelāna un koka izstrādājumi. Hansa māja nav celta ne vakar, ne aizvakar, taču tajā visur pretī raugās svaigums, pat tur, kur kopā salaisti dēļi, ne tikai mēbelēs, bet arī grīdās spīgojo lakojujums. Daudz sintētisku izstrādājumu.

Jau pieminēju, ka fermā pie lopiem cilvēks ir savādāks, bet, kad noņem darba tērpu un apavus, pārmainās līdz nepazīšanai. Istaba sienās viņam ir cita dzīve, mājīga, silta un tīra un tur citādāks kļūst arī viņš pats. Visas šīs pārveības notiek speciālā priekšistabā, ja gribat, sava veida atklāšanas telpā, kur atstāj parasto darba, ikdienišķo, kur iegūst mājīgo.

Menssonu viensētā saglabājusies arī vecā māja, ko cēluši varbūt vec-tēvi, uz tās paceļas tornītis, kur kādreiz karājis zvans. Istaba lielā strādniekus sasauktu no druvām uz pusdienām, varbūt, lai atbaidītu jaunus garus un mošķus, varbūt, lai par ko pavēstītu kaimiņiem, kad tālrunis vēl nebija izgudrots — Menssonu viensētā atrodas nostāk no citām.

Bija tur arī sīciņš sakņu dārziņš, pavisam tikai kāds desmits kvadrātmētru, kur aug šis tas no zaļumiem. Jebkādas augļus un dārzeņus daudz ērtāk un praktiskāk iegādāties tuvākajā veikalā, kur tie atrodami pilnīgi sagatavoti tūlītējai pasniegšanai galdā.

A.Rancāns

Attēlā: priekšplānā — Hansa Menssona dzīvojamā māja.

Autora foto

Nodibināta organizācijas „ČERNOBIĻA” Preiļu rajona nodaļa

23.novembrī Preiļos nodibināta republikāniskās organizācijas „Černobiļa” rajona nodaļa. Sanāksmē piedalījās vīri, kas likvidēja avārijas sekas Černobiļas AES, rajona izpildkomitejas pārstāvji, tirdzniecības, medicīnas un sakaru nodaļas darbinieki, kā arī republikāniskās organizācijas „Černobiļa” priekšsēdētājs Vasilijs Larionovs.

Jaunizveidotās organizācijas uzdevums — aizstāvēt černobīļiešu tiesības, intereses un pienākošās privilēģijas. Tika pieņemts aicinājums rajona deputātiem. Par „Černobiļas” rajona organizācijas vadītāju ievēlēts preiļietis Anatolijs Loginovs.

S.Jokste

Dzīvosim līdzī katoļu Baznīcas gadam

1.DECEMBRĪ ŠOGAD SĀKAS JAUNAIS BAZNĪCAS GADS. Pienākusi atkal ADVENTE (latīniski — atnākšana). Tā aptver četru nedēļu ilgu sagatavošanās laiku pirms Ziemassvētkiem. Baznīcas liturģija Adventē mums atgādina, ka pats Dievs ir nācis pasaulē kā Pestītājs un Glābējs, ka Viņš vēl nāks Pastarā dienā tiesāt ar uguni dzīvos un mirušos. Arī mūsdienu sarežģītajos apstākļos ticīgo cilvēku sirdīs Adventes laiks ienes priecīgas ilgas pēc Dieva. Bēmi skaita dienas, cik to vēl palicis līdz Ziemassvētku brīvlaikam. Viņu prasības nav lielas — zaļā eglīte ar mirdzošām svečītēm un Ziemassvētku vecītis ar bagātu maišu. Pieaugušie, kurus pastāvīgi nomāc ikdienas rūpes un liela dzīves dārdzība, gaida, kad dievnamos atskanēs celmsmīgie vārdi:

„Miers virs zemes un cilvēkiem labs prāts!”

Neviens kristīgās ticības simbols Adventes laikā neizsaka un neattēlo mūsu ilgas pēc Kristus kā Adventes vainags, ko šajā laikā redzam dievnamos, skolās, slimnīcās, mājās, kantoros un pat veikalos skatlogos. Iedegtas sveces mirdzošā gaisma, kas apspīd katru jaunu nedēļu, Adventei turpinoties, vespā par 4000 gadu ilgo cilvēces sagatavošanās laiku uz Jēzus Bērna dzimšanu klusajā un svētajā naktī Betlēmē laukos.

„Paceliet savas galvas, jo tuvojās atpestīšana!” aicina evaņģēlists Lūka (Lk. 21,28).

Vēsture liecina, ka Adventes vainaga vīšanas tradīcijas aizsāktas 1833.gadā Hamburgā garīdznieka Jāņa Hinriha Viherna ierosmē. No Vācijas šī tradīcija ātri izplatījās pa visu Eiropu un citām zemēm un kontinentiem. Agrākos laikos Adventes vainagā lika 23 sveces, jo Adverts ilgst 23 dienas. Tagad dedz 4 sveces — katrā Adventes svētdienā (šogad 1.,8.,15. un 22.decembrī) — pa vienai.

Adventes vainagā, kas tiek vīts no egļu un ciprešu zariem, mētrām un citiem zaļumiem, ievietotas 4 SVECES simbolizē gaismas nākšanu tumsībā un laika nepārtraukto plūdumu četru Adventes nedēļu laikā.

Šīs sveces arī tagad ticīgos māca. **PIRMĀ SVECE** degot aicina mūs vingrināties 3 dievišķajos tikumos: ticībā, cerībā un mīlestībā. **OTRĀ** — būt neeilam un patiesam Dieva un cilvēku priekšā. **TREŠĀ** skubina laipnībā pakalpot līdzcīvēkiem, domāt par citu vajadzībām, palīdzēt tiem un iepriecināt tos. **CETURTĀ** — mūsu dvēselei kā gaišai sveces liesmai jāpaceļas augšup pie Dieva, lai domātu par Jēzus Bēnu, kas Svētajā naktī ir nācis pasaulē apgaismot tās garīgo tumsu un tuvinātu cilvēkus pie Dieva.

Izgatavosim Rorātes vainagu šogad arī savā darba vietā, skolā, slimnīcā un mājās! Iedegsim katru Adventes svētdienu pa vienai svecei un kaut īsu brīdi pavadīsim, pārdomājot par to, kas mūs augšup ceļ. Skaists bija brīdis pērn, kad Preiļu rajona izpildkomitejas priekšsēdētāja kabinetā, piedaloties visiem nozaru vadītājiem, tika iededzināta Adventes svece. Šis svīnīgais brīdis nevienu klātesošo neatstāja vienaldzīgu...

4.DECEMBRĪ — JAUNAVAS UN MOCEKLES BARBARAS DIENA. Barbara bija audzināta kā pagāniete. Viņas tīrāniskais tēvs Dioskors viņu turēja ieslēgtu kādā tornī, ko tam nolūkam bija uzcelis. Dzīvojot tornī, pilnīgi nošķirta no ārpusaules, viņa nodevās lūgšanām, apcerēm un mēģināja pieņemt kristības sakramentu no kāda priesteri. Dioskors, redzot savas meitas pievērsanos kristīgai ticībai, ārkārtīgi sanikņojās. Viņš to apsūdzēja tiesai. Barbara tika nežēlīgi mocīta un beidzot viņas pašas tēvs bez kaut kādas žēlastības savai meitai nocirta galvu. Dievs tomēr sodīja Dioskoru: barga zibens skarts tas nomira un nostājās taisnīgā Dieva tiesas krēsla priekšā.

Tagad Svēto Barbaru kristieši godina kā ogļraču aizstāvi un laimīgas nāves izlūdzēju. Ir sens ticējums: ja Svētās Barbaras dienā nogriež ķiršu zaru un ieliek ūdenī, tas jauki uzdzied Ziemassvētkos. Vai arī mums šogad to nevajadzētu izmēģināt? Novietosim nolauzto zaru uz dažām dienām kādā vēsākā vietā, neapkurinātā istabā vai gaitenī, kur tomēr nav tumšs. Pēc pāris dienām, kad pumpuri kļūs drusku lielāki, ienesīsim to istabā, kur silts un gaišs, bet neliksīm sevišķi siltā vietā. Kad parādīsies jau zaļums pumpuru plaisās, tad noliksīm tos uz loga. Laiku pa laikam pieliesim drusku svaiga ūdens. Un vēl viens noslēpums — kad tie jau būs

uzdziedējuši, tad pieberiet ūdenim drusku aspirīnu, tad jūs ķiršu ziedi paliks ilgi balti un svaigi! Un vēl jāiegamē, ka Svētās Barbaras ķiršu zari mil klusumu un mieru! Cik tas savādi! Tas ir noslēpums. Dzīvība tajos jau ir, bet vēl nav piedzimis. Baltais zieds ir jau radīts, bet vēl ir mazs un tumsā apslēpts. Tas guļ. Tam dzimšanas diena būs svētajā vakarā, kad arī Jēzus Bēnam būs dzimšanas diena. Gaidīsim tik pacietīgi, un šie necilie ķiršu zari lai mums ir kā līdzība vēl nepiedzimušajam Jēzus Bēnam. Neaiztieciēt pumpurus ar pirkstiem, nemēģiniet tos atlobīt. Tas nepalīdzēs. Dievs viņu dara kā grib un kā grib.

24.DECEMBRĪ — ZIEMASSVĒTKU VIGILĪJA.

Ticīgie gavē, bet vakarā galdū apsedz ar baltu galdautu. Uz tā uzliek sienu, no kura izveido vietu, kur nolikt Jēzus Bēnu. Visa ģimene pulcējas pie galdā. Saimnieks un visi saimes locekļi paņem oblati (paši tikai šim vakaram izgatavotu maizi, ko katrā draudzē Adventes laikā izdala draudzes prāvests). Nolziedājuši kādu senu dziesmu — „Nu raja, skaista mīsta...”, „Pa mozeļom, o Jezup...”, „Silē guli...” visi sāk dalīties ar oblatām. Šajā *Kūču vakarā* katrā ticīgā cilvēka sirds pūkst straujāk un spēcīgāk. Sveicot viens otru, dalāties ar klātesošiem un pieminam tos, kuru nav klāt. Vigilijas oblate ir atvērtas sirds un visiem laba vēlēta zīme, mūsu visskaistāko un visapslēptāko — prieka, miera, laimes un kopējās mīlestības jūtu simbols.

Neaizmirsīsim šo skaisto Ziemassvētku tradīciju arī šogad. Atjaunosim ticīgo senu ieradumu apmeklēt Ziemassvētkos baznīcā dievkalpojumu, pabūt pie Betlēmē silītes. Tas viss mūsos pamazām atjaunos pazaudēto tuvākmīlestību, viros saprašanās garu un stiprinās mūsu sašķeltās tautas vienotību pēc brīvības un neatkarības atgūšanas.

Skaists ieradums ir izgatavot t.s. Betlēmē silītes. Protī, no māla, keramikas, koka vai kāda cita plastiska materiāla atveidota Kristus Bērna dzimšanas aina kūtī Betlēmē, ar Svēto Jāzepu, Jaunavu Mariju, ganiņiem, dažkārt arī ar 3 austrumu gudrajiem ceļiniekiem. Šīs silītes autors ir Svētais Francisks (1182.—1226).

Lai tā izskatītos kāda izskatīdamās, tās reliģiskā un audzināšā vērtība ir ļoti liela. Katoļu zemēs pie Betlēmē silītes pagatavošanas bieži strādā visa ģimene visu Adventes laiku. Tad tā arī ir vesels mākslas darbs: ar kalniem, pilsētām un figūrām. Bieži tā aizņem goda istabas lielāko daļu. To var izgatavot skolā, bērnuudzrā u.c. **IZŠKĪR 3 VEIDU BETLĒMĒS SILĪTES:**

1. **FANTĀZIJAS.** Tās pa lielākai daļai izveido no finiera un pa lielākai daļai atveido tikai svētās personas. Pie tam te nemēdz ņemt vērā nekādas vēsturiskos, nedz etnogrāfiskos apstākļus.

2. **AUSTRUMNIECISKĀS.** Tās cenšas pēc iespējas patiesāk atdarināt Kristus dzimšanas apstākļus. Parasti mēdz darināt alu, aiz tās var saskafti Betlēmē pilsētu. Visapkārt palmas, kaktusi u.c. Figūras izgriež no koka vai izveido no vaska.

3. **DZIMTENES.** Daudz mākslinieku ir attēlojuši Ziemassvētku notikumus tā, it kā tie būtu norisinājušies viņu dzimtenē. Šeit ietverts kāds dzimtenes motīvs, piemēram, Betlēmē kūtiņa, kur piedzima Jēzus, izskatās pēc dzimtenes kūtiņas, gani tērpti tautas tērpos. Man ir bijusi izdevība redzēt tūri latviskā stilā veidotu Betlēmē silīti, kur visi, ieskaitot Dievmāti un Svēto Jāzepu, tērpušies latviešu tautas tērpos. Izskatās patiesi skaisti un interesanti.

Protams, izgatavojot Betlēmē silītes, var kombinēt visus 3 veidus, tikai jāizvairās no bezgaumības. Vislabākais konsultants šajā jautājumā var būt katras draudzes prāvests.

Ķersimies pie šī darba! Kam būs šogad skaistākā Betlēmē silīte? Tas būs skaists rotājums pie zaļās eglītes.

LAI BETLĒMĒS GAISMA SIRDIS UN PRĀTUS AUGŠUP CEĻ!

NOVELU GAIŠU UN PATIESA MIERA APVELTĪTU ZIEMASSVĒTKU PRIEKU UN BAGĀTĪGU DIEVA SVĒTĪBU VISOS JŪSU UN JŪSU PIEDERĪGO PIENĀKUMOS 1992.GADĀ!

Tilžas draudzes prāvests
A.Budže

Kongresā un pēc tā

Sākums 1.lpp.

nav izvests okupācijas karaspēks. Kongresa kopsēdē asa diskusija par valsts un pašvaldību ierēdņu komplektēšanu. Pamatjautājums — vai bijušajiem kompartijas un VDK darbiniekiem ir tiesības ieņemt amatus valsts un pašvaldības iestādēs? Radikāli tomēr neguva pilnīgu atbalstu, un pēc kongresa vadības pieprasītā starpbrīža, pēc Domes pārrunām kongresa darbā ienāca jauns variants. Proti, LTF Domei jā sagatavo likumprojekts par valsts un pašvaldības ierēdņiem un jā iesniedz tas Augstākajai Padomei. Līdz ar to būtu pamats katrā darba kolektīvā izvērtēt kadru izvēli un atbilstību ieņemamajam amatam.

Mani visvairāk interesēja agrārā politika, tāpēc piedalījies tieši šajā darba grupā. LTF, vadoties pēc principa, ka viens no neatkarīgas valsts pastāvēšanas nosacījumiem ir spēja nodrošināt patstāvīgu lauksaimnieciskās produkcijas ražošanu, valsts varas institūcijām prasa izstrādāt perspektīvās lauksaimniecības ražošanas, pārstrādes un agroservisa nozaru attīstības politiku.

Kādas problēmas izvirzās zemes reformas gaitā? Galvenās — par zemnieku materiāli tehnisko nodrošinājumu — varētu būt divas: 1. personīgo palīgsaimniecību izveidošana; 2. zemnieku saimniecību veidošana ap lielfermām. Ja pirmo problēmu var atrisināt, jo ar laiku daļa personīgo palīgsaimniecību, attīstoties zemnieku saimniecībām, var arī likvidēties, tad otra problēma pašreiz nav atrisināma. No vienas puses — lai nesamazinātu lauksaimnieciskās ražošanas, lielfermas it kā nedrīkstētu likvidēt, no otras — šīs fermas privatizējot, tiks pārkāptas bijušo īpašnieku intereses, jo lielākā daļa šo īpašnieku nav spējīgi fermu nopirkt. Piemēram, privatizējot liellopu fermu 200 govīm, veidojas zemes īpašuma monopols, jo šādai fermai nepieciešami vismaz 250 ha zemes. Eiropas pieredze rāda, ka lielākā ferma, ko varētu privatizēt viena fiziskā persona, ir ferma 100 liellopiem, bet atgriezies pie kolektīvās saimniecības nebūtu lietderīgi, jo šī saimniecības forma sevi ir galīgi izsmēlusi un diskreditējusi. Lielfermas kā liellopu novietnes būtu jālikvidē, izmantojot to telpas, piemēram, lauksaimniecības produkcijas pārstrādāšanai. Tas viss realizējams gadījumos, kad ap lielfermām tiek veidotas zemnieku saimniecības, kas var nodrošināt normālu zemes izmantošanu.

Ja bez ierunām tiks atjaunotas bijušo īpašnieku zemes īpašuma tiesības, kas reāli iespējams pēc Saimes ieviešanas, tad ir svarīgi divi faktori. Pirmais — jā aizsargā to pašreizējo lauku iedzīvotāju intereses, kam pieder likumīgi iegādātas mājas. Vīpiem jāgarantē noteiktas platības, piemēram, līdz 3 ha, piemājas zemes saglabāšana. Ar noteikumu, ka uz bijušā zemes īpašnieka zemes atrodošos piemājas saimniecību kopplatība nedrīkst pārsniegt 50 procentus no zemes īpašnieka mantinieka zemes platības. Otrs faktors — noteikti jāpieņem likums par renti un stingri jāreglamentē rentēšanas noteikumi. Piemēram, zemes renti varētu atļaut, ja zemes īpašniekam uz izrentējamās zemes ir labas ēkas. Vajadzētu aizliegt renti, ja uz šīs zemes ēku nav, bet pats īpašnieks vai mantinieks dzīvo pilsetā. Šādā gadījumā īpašniekam būtu jāizvēlas — vai nu nākt saimniekot pašam vai zemi pārdot, vai arī saņemt kompensāciju.

Minētajā darba grupā piedalījās arī premjers. Viņa solījums bija tuvākā laikā pielietot nodokļu sistēmu pret neefektīvo tehnikas izmantošanu. Uzliekot tehnikas nodokli kolhoziem, tiem nebūtu izdevīgi turēt tik daudz tehnikas.

Kolhozos notiekošajiem paju sabiedrību veidošanās procesiem tiks norīkots Valsts inspektors, jo uz šodien saimniecībās notiek vairāk izkārtnes maiņa nekā privatizācija. Valsts inspektors piedalīsies arī zemes komisiju darbā tās vietās, kur neapmierinoši rit agrārā reforma. Pēc brīvo cenu ieviešanas premjers solīja slēgt robežu kristiskajos mēnešos, lai novērstu jebkāda veida

produkcijas izvešanu. Igaunijas piemērs pierādīja, ka tas nepieciešams, līdz situācija valstī stabilizējas. Lai kaut kādā mērā labotu zemes reformas pirmajā kārtā pieļautās kļūdas, ir jāpieņem zemes reformas otrās kārtas likums par privatizāciju.

Premjers vēl piebilda, ka diktatūra esot demokrātijas sastāvdaļa un, ja ministri nepildīšot valdības lēmumus, kā līdz šim to darīja lauksaimniecībā un rūpniecībā, tad bez žēlastības mainīšot vienu ministru pēc otra, līdz nonāksot pie istā. Valsts muitas priekšnieks esot sodīts un atstādīnāts no amata.

Atbildot uz jautājumu, kāpēc es sastāvu LTF rindās, droši varu teikt — tādēļ, ka tā nav partija, ka nav jā aizstāv kādas partijas virzīta noteikta politika, bet var brīvi rīkoties saskaņā ar savu gribu. Ja agrāk bija vajadzīgs biedru un rindu masveidība, kā tas arī bija LTF dibināšanas pirmajās dienās, cīnoties par brīvvalsti, tad tagad ir vajadzīgs intelekts. Es domāju, ka tieši tautfrontieši līdz šim ir bijuši mūsu tautas virzītājspēks. Ne mazums ir paveikts divu gadu laikā, un es nepiekrītu tiem, kas domā pretēji.

Latvija ir brīva. Mūsu sapnis, ko lolojam gadu desmitiem, tagad ir piepildījies. Baltijas tautas kļuvušas par Eiropas tautu saimes locekļiem. Ko tālāk? Lielais darbs tikai tagad īstenībā sākas, jo tikai Latvijas brīvības atgūšanas brīdī to var iesākt. Jātiek vaļā no komunistu gadu desmitos izveidotās birokrātijas, jāveicina saimnieciskā uzņēmība, jāatbalsta tirgi, tūrisms. Latvija jāizmēģina kultūrai varbūt būs visgrūtākās pārmaiņas, jo tā varētu turpināties galvenokārt no kultūras patērētāju atbalsta ar samērā mazu valsts palīdzību. Padomju subsidētās mākslas laiks ir beidzies. Daudziem tas nozīmēs aiziet citos pasākumos, mērķīgi līdz šim uzturētajiem šādiem samazinoties. Tā domāja kongresa dalībnieki no Ziemeļkalifornijas.

Kā izteicās ārzemju viesi, straujā pārvērtību laikā liela loma būs ārzemju latviešiem no Rietumzemēm, jo viņiem ir pieredze tai dzīvē, uz kādu visi Latvijā tagad pārkārtosies. Vīpiem ir zināšanas, kādu te ir trūkums. Vīpiem ir līdzekļi, kas te ir ļoti ierobežoti. Jau tuvāko mēnešu laikā sāksies daudz intensīvāka mijiedarbība starp latviešiem ārpusē un Latvijā.

Kā izziņas materiāls — ārzemju latviešu priekšlikums „Mijiedarbe” jeb aicinājums lietot zināšanu bagātību, ko piedāvā LTF atbalsta grupa ASV.

„Gandrīz 50 gadus, dzīvojot un strādājot dažādās pasaules valstīs un kontinentos, trimdas latvieši ir sevi uzsūkuši visas pasaules darba un kultūras pieredzi. Šo pieredzi iepazīstot Latvijā un mums piemēroti pārņemot, mēs varam kaut daļēji izlīdzināt okupācijas gados zaudēto. Tādēļ šis aicinājums: izlietosim trimdas latviešu bagātīgo darba pieredzi, lai jo drīzāk atzeltu latviešu tautu un Latvijas valsti.

Darbība Latvijā: ja esat grupiņa (ap 10 cilvēku) — vienalga, kurā Latvijas malā — ar interesi iegūt zināšanas kādā speciālā nozarē (daži piemēri: mazu uzņēmumu izveidošana un vadīšana, grāmatveidība, zivju audzēšana utt.) un vēlaties iepazīties ar mūsu tautiešu pieredzi šajā laukā rietumu zemēs — uzrakstiet savas vēlmes un nosūtiet tās uz LTF vai PBLA biroju Rīgā, ar atzīmi „Mijiedarbe”. Iespējami drīzā laikā atsauksimies, lai skaidrotu sadarbības iespējas, un piestrādāsim, lai atrastu tautieti, kurš būtu ar mieru uz laiku dzīvot un strādāt jūsu vidū, jūsu interešu laukā. Jo plašāk aicināsim tautā, jo ciešāk piesaistīsiet tautas trimdas zaru, jo straujāk atjaunosim mūsu ciktārt dižo latvju tautas ozolu!”

Pēteris Rožinskis,
LTF 4.kongresa delegāts

TELEVĪZIJA

Ceturtdiena, 28.novembris

PSRS CT I

- 12.00 TZD.
- 12.10 Sporta programma.
- 13.50 Dok.filma.
- 14.10 Telemikss.
- 14.55 Bloknots.
- 15.00 TZD.
- 15.15 Ja jums vairāk nekā...
- 16.00 Mākslas filma „Jums līdzās”.
- 17.10 Aizrautīgu cilvēku pasaule.
- 17.25 Filma „Kuzmas Poklonova liktenis”.
- 18.25 TZD.
- 18.40 „... Līdz sešpadsmit un vecākiem”.
- 19.25 J.Brodskis. „Demokrātija”.
- Latvijas Jaunatnes teātra filmizrāde.
- 21.00 Informatīvā programma.
- 21.35 „Pārdzīvotais”. 6. un 7.filma.
- 22.20 Ēterā - mūzika.
- 0.35 TV par TV.
- 1.25 „Mīlestība no pirmā acu uzmetiena”. 2.diena.

KRIEVIJAS TV KANĀLS

PSRS CT II

- 13.10 Koncertfilma.
- 14.00 PSRS Tautas skatuves mākslinieks A.Papanovs.
- 14.55 Ritmiskā vingrošana.
- 17.00 Iesildīšanās erudītiem.
- 17.30 Veselība.
- 18.00 Tikšanās ar ebreju mūzikas ansambli „Alija”.
- 18.30 Ceļš uz pasaules tirgu.
- 19.00 Krievijas parlamenta vēstnesis.
- 19.15 Škautnes.
- 20.00 Vēstis.
- 20.20 Labu nakti, mazuļi!
- 20.35 Piektais ritenis.
- 22.20 KPFSR AP sesija.
- 23.00 Vēstis.
- 23.20 Astroloģiskā prognoze rītdienai.
- 23.25 Džeza mūzikas koncerts.

Piektdiena, 29.novembrī

LATVIJAS TV

- 9.00 Zaļais ceļš.
- 9.30 „Partitūra”. L.Vigners.
- 10.25 „Rīga - Jūrmala”.
- 10.55 „Balsij”. Tautas dzejnieka O.Vācieša piemiņai.
- 11.40 Aicinājums.
- 17.00 Diena pasaulē.
- 18.00 Šodien.
- 18.10 Sports un sports.
- 18.55 Globuss.
- 19.20 Valdības viedoklis.
- 19.45 Ziņas (krievu val.).
- 20.00 Miedziņš nāk...
- 20.15 Dok.filma „Zirgs”.
- 20.30 Panorāma.
- 21.05 Klasiskā mūzika.
- 21.10 „Spēlmaņu cilts”. L.Štengele.
- 22.15 „Zīmējumi smiltīs”. Sidnejas Latviešu teātra izrāde.

PSRS CT I

- 6.30 Rīts.
- 9.00 Mult.filma.
- 9.15 „...Līdz sešpadsmit un vecākiem”.
- 10.00 Ēterā - mūzika.
- 12.00 TZD.
- 12.10 J.Brodskis. „Demokrātija”.
- 13.40 Tautas melodijas.
- 13.50 Mult.filma.
- 14.00 Biržas ziņas.
- 14.30 Bloknots.
- 14.35 Bridžs. Telebirža.
- 15.00 TZD.
- 15.15 Uzvarētāji.
- 16.00 Teniss. Francija - ASV.
- 17.00 „Zvaigžņu lietus”. Jaunatnes festivāls Rīgā.
- 18.15 Aizrautīgu cilvēku pasaule.
- 18.30 TZD.
- 18.45 Dejas, dejas, dejas...
- 18.55 Cilvēks un likums.
- 19.40 Īsfilma „Svētdiena”.
- 20.00 Brīnumu lauks.
- 21.00 Informatīvā programma.
- 21.35 Hokejs. „Dinamo” - ACSK.
- 22.15 „Skatiens” un citas programmas piedāvā...
- 1.45 Teniss. Francija - ASV.

KRIEVIJAS TV KANĀLS

PSRS CT II

- 7.00 Lietišķu cilvēku laiks.
- 8.00 Rīta vingrošana.
- 8.20 Angļu valoda.
- 9.20 Iesildīšanās erudītiem.
- 9.50 Mult.filma.
- 10.20 A.Smita naudas pasaule.
- 11.00 Piektais ritenis.
- 12.45 Logs.
- 13.15 Koncerts.
- 14.25 Dok.filma „A.Šilova māksla”.
- 17.00 A.Čehovs. „Trīs māšas”.
- 18.00 A.Smita naudas pasaule.
- 18.40 Dzied V.Devjatovs.
- 19.00 Starptautisks turnīrs kīkboksā.
- 20.00 Vēstis.
- 20.20 Labu nakti, mazuļi!
- 20.35 Dok.filma „Otrā krievu revolūcija”. 4.sērija.
- 21.25 KPFSR AP sesija.
- 21.55 Bez retušas.
- 23.00 Vēstis.
- 23.20 Astroloģiskā prognoze rītdienai.
- 23.25 Filma „Tango ar nāvi”.

Sestdiena, 30.novembris

LATVIJAS TV

- 8.40 Kristīgā pasaule.
- 8.55 Rīta stunda.
- 9.55 Kamanīņu sports.
- 12.05 R.Blaumanis. „Velniņi”. Leļļu teātra izrāde.
- 13.00 Vokālā ansambļa „Līga” koncerts.
- 13.20 Abpus šimbrīžam.
- 14.00 Kamanīņu sports.
- 15.25 TZD „Teiksma” un kora „Fēnikss” koncerts.
- 15.55 Globuss.
- 16.20 Mācīsimies svešvalodas!
- 17.00 Diena pasaulē.
- 18.00 Tiem, kas interesējas par dzeju.
- 18.50 Eiropas kaleidoskops.
- 19.25 Ekrāna jaunumi.
- 19.45 Ziņas (krievu val.).
- 20.00 Miedziņš nāk...
- 20.15 Kinožurnāls „Latvijas hronika”.
- 20.30 Panorāma.
- 21.05 Savai zemītei.
- 21.50 Katru sestdienu jūsu atpūtai „Tonis”.
- 22.05 NAP.
- 22.50 Mākslas filma „Sizeta pavērsiens”.

PSRS CT I

- 6.30 Ritmiskā vingrošana.
- 7.00 Mult.filmas.
- 7.30 Lietišķa cilvēka rīta stunda.
- 8.30 TZD.
- 8.45 Sadraudzība.
- 10.00 Mūsu dārzs.
- 10.30 Rīta izklaidējoša programma.
- 11.00 Filma „Annas Firlingas ceļi”.
- 13.35 „Karjera”. Menedžeru konkursa 3.kārta.
- 14.30 Mūzikas kiosks.
- 15.00 TZD.
- 15.15 Zem „Pi” zīmes.
- 16.10 Thekvondo un sievietes.
- 16.20 Mult.filma.
- 17.50 „Brīnišķīgā Maskava”. 6.filma.
- 18.25 Daiļslidošana.
- 19.25 „Bitīte Maija”. 22.sērija.
- 19.50 Mākslas filma „Stiprais vīrs”.
- 21.00 Informatīvā programma.
- 21.35 Zilā aploksnē.
- 22.35 Teniss. Francija - ASV.
- 23.35 TZD.
- 23.50 Eiropa plus...
- 0.50 Mākslas filma „Visiem - paldies!”.

KRIEVIJAS TV KANĀLS

PSRS CT II

- 8.00 Rīta vingrošana.
- 8.15 Informatīvi publicistiskā programma „Kaukāza rēvijs”.
- 9.00 Mult.filma.
- 10.00 Klosteru dzīve PSRS.
- 10.50 Ansambļa „Ornaments” koncerts.
- 11.00 Plus vienpadsmit.
- 13.00 Teitūts „Maskava - Bostona”.
- 14.00 Sava viedoklis.
- 14.15 Kapitāls.
- 14.45 „Viktors Voroiļovskis”. Internētā dienasgrāmata.
- 15.05 Glāb un saglabā!

- 15.55 Lūdzu vārdu!
- 16.10 Filma „Sapņu skaidrošana”. Par Z.Freidu.
- 17.00 Trests M.
- 17.30 Muzikālie iespaidi.
- 17.55 „M.Bulgakovs”. 1.raidījums.
- 18.55 Krievijas parlamenta vēstnesis.
- 19.10 V.Pozners un F.Donahūjs.
- 20.00 Vēstis.
- 20.20 Labu nakti, mazuļi!
- 20.35 Sanktpēterburgas balets.
- 21.35 „Korupcija”. „Trusiņi un žņaudzējčūskas”.
- 22.05 Jubileja Tveras ielā.
- 23.00 Vēstis.
- 23.20 Astroloģiskā prognoze rītdienai.
- 23.25 Estrādes programma.

Svētdiena, 1.decembris

LATVIJAS TV

- 9.00 Skan Raunas ērģeles.
- 9.25 Onkuļi „Spieta” dzimtās.
- 9.55 Kamanīņu sports.
- 12.00 Programma nedzirdīgajiem.
- 12.20 Uzmini nu!
- 13.20 Barometrs.
- 13.50 Es ticu...
- 14.20 NLO - mīkla jeb uzdevums?
- 15.05 Vakara programma „Modernā Eiropa”.
- 16.50 Vispasaules cīņas diena pret AIDS.
- 18.10 Britu mūzikas un kinofestivāls Rīgā.
- 19.00 Skabarga.
- 19.45 Ziņas (krievu val.).
- 20.00 Miedziņš nāk...
- 20.15 Kinožurnāls „Latvijas hronika”.
- 20.30 Panorāma.
- 21.05 Evviva l'opera.
- 21.35 Dok.filma „Latvija no putna lidojuma”.
- 22.00 „Mikrofona” TV vakars.

PSRS CT I

- 8.00 Sports visiem.
- 8.30 TZD.
- 8.45 Sportloto izloze.
- 9.00 Atzīšanās mīlestībā.
- 9.15 Rīta agrumā.
- 10.00 Tēvzemes sardzē.
- 10.45 Rīta zvaigzne.
- 11.45 Ceļotāju klubs.
- 12.45 Ekoloģiskā hronika.
- 13.00 Lauku dzīve.
- 14.00 Zeme - mūsu kopējās māje
- 14.05 Veselība.
- 15.00 TZD.
- 15.15 Dialogs tiešajā pārraidē.
- 16.00 Maratons - 15.
- 17.00 Starptautiskā panorāma.
- 17.45 Pasaules tautu pasakas.
- 17.50 V.Disnejs piedāvā...
- 18.40 ASV mākslas filma „Sjerramadres dārgumi”.
- 21.00 Informatīvā programma.
- 21.35 Futbola apskats.
- 22.05 Visas biļetes pārdotas!
- 23.25 TZD.
- 23.40 „Skatiens” un citas programmas.
- 1.10 Teniss. Francija - ASV.
- 1.50 „Astra” piedāvā...

KRIEVIJAS TV KANĀLS

PSRS CT II

- 8.00 Rīta vingrošana bērniem.
- 8.15 Programma bērniem.
- 9.15 Koncertā - leģendas.
- 10.15 G.Zukovs.
- 11.15 Es un citi.
- 12.30 Zemniecības jautājumi.
- 13.00 Ž.Simenons. „Septiņi krustiņi piezīmju grāmatiņā”.
- 14.40 Svētais un mūžīgais.
- 14.55 Etide uz vēstures fona.
- 15.25 „Aiziešana”. M.Cvetajeva.
- 16.00 Pasaules meistarsacīkstes basketbolā NBA profesionāļu komandām.
- 17.00 TBC vakars Krievijas televīzijā.
- 20.00 Vēstis.
- 20.20 Labu nakti, mazuļi!
- 20.35 Dok.filma „Otrā krievu revolūcija”.
- 21.25 „Korupcija”. „Trusiņi un žņaudzējčūskas”. 2.raidījums.
- 22.00 K-2 piedāvā...
- 23.00 Vēstis.
- 23.20 Astroloģiskā prognoze rītdienai.
- 23.25 Republikas īpašums.
- 23.55 Avangarda mūzika.

Mājas māte

To rakstīja ilustrēts žurnāls literatūrai, mākslai, rokdarbiem un mājturībai „Sievietes Pasaule” 1938.gadā

KAS JĀDARA MODERNAI NAMA MĀTEI BARĪBAS JAUTĀJUMĀ

(Saīsināti)

Dānijas diētiķa Hidbeda sauciens, ka ar nepareizu barību nama māte var vairāk cilvēkus nokaut nekā karš, nav vairs mūsu intelligentās sievietes ausij nedzirdēts.

Tāpat katra lasītāja zin arī to, ka ar pareizu barību var ne tikai veselību saglabāt, bet gan daudzās slimības izdziedināt.

Modernās diētikas pamatprasības ir: dienas barības patēriņā jānodod vairāk kartupeļi, saknes, augi nekā gaļa un to produkti — siers, olas. Vācijā piem. izrēķināts, ka cukkopība tāpat arī lopkopība galai neatmaksājās. Profesors Gunte Berlinē raksta: „Ar to pienu, kartupeļiem un miltiem, ko viena cūka apēd, var divreiz vairāk cilvēkus uzturēt, nekā ar to gaļu, kuru iegūstam cūku noķaujot”. Tālāk izpētīts, ka viens vērsis pa gadu noēdot tik pat daudz barības vērtības, cik maksātu sešu pieaugušu dūšīgu vīru uzturēšana veselu gadu. Pēc gada vērsi nokaujot ar to vērtību, ko par vērsi iegūst, var paēdināt vienu vīru tikai drusku vairāk par trim mēnešiem, apm. ap 100 dienām. Un tad ienākumos ieskaitīta ne tikai tā cena, ko pārdevējs iegūvis par gaļu, bet gan ienākumos ieskaitīta arī cena par ādu un kauliem.

Gaļu daudz grūtāk ražot kā augus, un tā ir daudz neveselīgāka par augiem. Tāpēc no gaļas ieteic vairāk atturēties. Ēdiens nedrīkst sastāvēt vienīgi no vārītas barības vien. Vārīts ēdiens un vēl no gaļas produktiem neattiecīgs aiz divējādiem iemesliem.

Tas nav pilnvērtīgs, jo tam nav daudz organisko sāļu, augļskābes un vitamīnu, bez kuriem nekādi nevaram iztikt. Mūsu senču ēdieni bija daudz veselīgāki. Viņi daudz pielietoja raudzētus, zaļā veidā gatavotus ēdienus, no pākšaugu un graudaugu miltiem. Nevārītas kultenes, ķiseļi un dažu dažādie pūteļi bija senču ikdienas ēdienu a un c. Bez tam tie graudus, pupas, zirņus mala dzirnās. Ēdieniem tā tika daudz sāļu, vitamīnu, bez tam tie barībā guva līdz veselīgas sēnālas un klijas.

Augļus un ogas tie nevarēja, bet apēda nevaritus, nebojatus. Gaļa mūsu senčiem bija reti lielu svētku ēdiens. Cūkas šņukuris, zāvētas ribiņas bija Ziemassvētku un kāzu ēdieni.

Un vislielākā nelaime no gaļas ēdieniem, ja tiem nav klāt daudz nevārītu sakņu, augļu un augu, citiem vārdiem runājot, minerāli un metāli, tie pārskābina organismu. Barībai pārstrādājoties, degot, savienojoties ar skābekli bez minerāliem, metāliem, rodas skābes Skābes organismam kaitīgas. Sevišķi kaitīga ir urīnskābe, bet liela daudzumā uzietama to cilvēku ķermeņos, kuri daudz patērē gaļu, maz saknes.

Ja kāds ēd daudz baltmaizi, vārītas gaļas zupas, cepešus, karbonādes, desas, galertus, treknus pudīņus, olām bagātas tortes un kūkas, vārītus ķiseļus, tas pārlādē organismu barības vielām. Noderīgos un nepārstrādātus barības pārpalikumus, kuros ir daudz urīnskābes, ķermenis nespēj izvadīt. Tas veselībai liels ļaunums. Asinis sabiezē un kūtri cirkulē, asinsspiediens paaugstinās. Pirmā laikā, kamēr ķermenis nav vēl tik ļoti saindēts, cilvēks paliek neuzņēmīgāks, kūtirs, dusmīgs un atriebīgs. Zarnas katru dienu tādām neiztukšojas pat uz vairākām dienām. Vēlāk, ja sabiezētās asinis traucē asins riņķošanu, tā kā aizsprosto jau mazos asins mataudīņus — kapilārus, jau traucēta visa vielu maiņa savā dabīgā norisē. Dzīvības spraigums atslābst. Kājas un rokas paliek aukstas. Galva bieži sāp. Maz pamazām ķermenis saindējas. Miegas vairs neatspirdzina, dienā jūtam nogurums, pastāvīgi slikts garastāvoklis, slikta sejas krāsa. Tagad kaitīgie pārpalikumi sāk nosēsties muskuļos, parādās reimatisms, ja nosēžas locekļos, ierodas jikts, asinšvados — izceļas asinšvadu pārkaļķošanās. Ja jauns netiek ievērots un likvidēts, nu sāk bojāties sirds, aknas, nieres un citi orgāni. Saslimst ar cukurslimību. Modernais uzskats par barību, kuru pierāda pat ar statistiskiem datiem: ka galvenie vēža cēloņi esot, pirmkārt, olbaltumliem pārbarots ķermenis, otrkārt — nospiests garastāvoklis un bēdas.

Ievērojot modernās vārīšanas principus, vārot visu bez ūdens, taukos, sviestā vai eļļā, katru sakņu, augu un kartupeļu maltīte bus reti garšīga.

Saknes sutinot, kā burkānus, kāļus, ķirbjus, bietes nevajag mizot. Visu mizu sutinātas saknes būs daudz pikantākas, garšīgākas un veselīgākas. Saknes tikai labi ar lupatiņu vai birsti jānoberž, vairākos ūdeņos jānomazgā. Ļoti labi klāt der visādas garšvielas: ķiploki, sīpoli, dilles, pētersīļi, majorāns, kreses, estragons, zalvejs un citi.

Bekonus, olas, sierus centīsimies vairāk eksportēt uz ārzemēm.

Preiļu rajona valsts siltumtīklu uzņēmums

paziņo, ka no 1991.gada 1.decembra sakarā ar kurināmā nepiegādāšanu siltais ūdens dzīvokļos būs ik dienas no plkst. 15.00 līdz 23.00.

GALVENAIS REDAKTORS PĒTERIS PĪZELIS

Laikraksts iznāk kopš 1950.gada 29.marta, otrdienās un ceturtdienās. Dibinātājs un izdevējs — apgāds „Avīze”, Rīgā, K.Barona ielā 2. Reģistrācijas apliecība Nr.0091. Redakcijas adrese: 228250, Preiļos, Aglonas ielā 1. Tālrunis 22305. Datorsalikums. Iespiests ražošanas apvienības „LITTA” Daugavpils tipogrāfijā. Valkas ielā 1. Ofsetiespiedums. 1 nosacītā iespiedloksne. Metiens latviešu izdevumam 9207, krievu — 3294.

Pasūtījuma indekss 68169.

Bez būtiskām izmaiņām

Šodien kultūras darbiniekus visvairāk satrauc gaidāmā pāreja pašvaldību pakļautībā un rajona kultūras nodaļas likvidēšana. Palūkosimies kādas izmaiņas ir notikušas Līvānu kultūras namā, kurš jau strādā jaunajos apstākļos.

— Strādājam pa vecam, — atbild Andris Sopolis, kultūras nama direktors, un tūdaļ piebilsts. — Bez būtiskām izmaiņām. Ja nu vienīgi atkrit braukāšana uz Preiļiem dažādu papīru parakstīšanai. Tagad — tikai pārej pāri ielai un nokārto to visu ar pilsētas izpildvaru. Pēdējā, starp citu, nejaucas mūsu lietās un iztieks bez vadošiem norādījumiem. Bet citādi — tāpat kā iepriekš ar visu jātieks galā pašiem.

Kultūras nodaļai tagad ir tikai informatīva loma. Un direktors uzskata, ka rajonā pilnīgi pietiek ar vienu kultūras darba koordinātoru. Kam gan pašreizējos laikos ir vajadzīgs daudzais metodisku skaits? Gan korim, gan deju kolektīviem ir savi virvadītāji. Bet paredzētām masu pasākumiem lietderīgi algot konkrētu cilvēku, kas izstrādā tā scenāriju un pats to arī īsteno. Bez tam diez vai pie mums ir tik daudz dramatisko kolektīvu, lai uzturētu atsevišķu režisoru. L.Ūdrasola savā laikā vāca labākos scenārijus, pielabojusi un pārakstījusi, sūtīja uz Rīgu. Un šeit zināja viņu, bet ne autorus. Daudziem pēc tam atkrita gribēšana kaut ko darīt pašiem. Bet pašlaik metodiskajā kabinetā mūsaičīgu scenāriju nav.

— Es saprastu, ja nodaļā būtu sagādnieks. Cilvēks, kas pārzinātu mūsu vajadzības un reizē arī zinātu, kur meklēt atsevišķus materiālus vai instrumentus. Bet tagad katrs no mums, kultūras namu direktoriem, par jaunu izgudro velosipēdu — meklē vajadzīgos kontaktus un cilvēkus. Un vienam ot-

Kultūra

ram ar mazākām izsišanas spējām — tas nav pa spēkam, — tādas ir Andra personiskās domas par kultūras nodaļu.

Bet ko Līvānos nozīmē strādāt pa vecam? Tas ir saglabāt un uzturēt pilsētas kultūras dzīves organizētāja galveno lomu. Šeit gadu desmitiem, neskatoties ne uz kādām pārmaiņām, stabili darbojas vairāki mākslinieciskās pašdarbības kolektīvi.

Vecākais un noturīgākais no tiem — drāmas kolektīvs. Linduļa skatu lugu „Ozoldēli, liepu meitas” tas likko rādīja Rožkalnos. Ar šo izrādi kolektīvs varētu viesoties arī citur. Bet — nav benzīna! Lomās darbojas astoņi amatieraktieri, bet Jānis Markots, Ēriks Mazjānis un Ilze Lāčkāja pie tam vēl izpilda gaismotāja, dekoratora un kostīmu mākslinieces pienākumus. Arī šeit jūtama līvāniešu devīze „Izlikt pašu spēkiem!”

Kolektīva mākslinieciskā vadītāja un režisore A.Pabērza domā par paralēliestudējumu, lai tiktu nodarbināti pārējie ansambļa dalībnieki. Tā būs Klivlendā dzīvojošā Artūra Rubeņa luga „Ičas yudini aiztak” latgaliešu valodā, kurā risinātās problēmas sasauca ar mūsdienām.

Tautas deju ansamblis „Silava” — gadu gadiem Gaidas Ventas aprūpēts un saturēts. Kolektīvs ar jauniešu pamatsastāvu, ar vidējās paaudzes grupu, ar savu studiju.

Ansamblis patlaban gatavo apmaiņas koncertprogrammu ar Bausku.

Sestdien uz kopēju sarīkojumu ar rajona skolotāju kori „Latgale” pulcēsies Līvānu dziedātāji. Tam būs jāklūst par izšķiršanās reizi, kas paliek kori, jo direktors stingri uzskata, ka uz 1993.gada Dziesmu svētkiem brauks tikai tie, kas nāks uz mēģinājumiem. Citādi nav jēgas domāt par superdārgiem tērpiem, bet dirigentei Birutai Šalajevai par velti tērēt laiku un neskaitāmas reizes mācīt apgūt vienu un to pašu.

Dirigentei tas būs otrais darba gads ar kori. Kolektīvam pēdējos gados nav īsti paveicies ar vadītājiem. Pēc Agitas Čakšas aiziešanas, kad kolektīvs bija iekļuvis dziesmu kara finālā, iestājās apstākuma gadi. Vai „Latgales” piemērs iedvesmos līvāniešus?

Nopietni strādā Ainas Ziemeles vadītie daiļlasītāji, Daiņa Platača diskotēka. Tās vadītājiem noteiktas stingras algas likmes, kuras nav atkarīgas no ienākumiem. Iejas maksa ir tikai trīs rubļi, kaut gan citviet jau pieci. Kultūras nama direktors uzskata, ka nav ko tik daudz plēst. Uz dārgu diskotēku atnāks krietni mazāk cilvēku, un diez vai tad kultūras nams būs vinnētājs. Bet nauda ir jāmaksā, jo kolektīvu vadītājiem ir jāmaksā no speclīdzekļiem. Un šeit Andris Sopolis vēl nedomā prasību no pilsētas varasvirviem.

Kultūras namā vēl darbojas angļu, latviešu valodas, klūdziņu piņšanas un šūšanas kursi. Protams, tie ir maksas kursi. Vēl ir Svētdienas skola Bibeles apguvējiem.

Kā redzat — Līvānos viss pa vecam.

Voldemārs Romanovskis

Ziņas

Šodien rajonā notiek seminārs, kurā piedalās republikas tautas izglītības nodaļas (daudzviet tās jau devē par departamentiem, valdēm) seminārs, ko organizē republikas Izglītības ministrija. Jaunsilavas skola, Līvānu stikla fabrika, Rožupes skola, Preiļi — tāds ir semināra dalībnieku darba maršruts šodien. Rit — Aglonas bazilika un ģimnāzija. Skolu iestādes rajona kultūrvides veidošanā, skolu valdes veidošana, valsts inspektora problēmas — tādi un vēl citi šajā seminārā apspriežamie jautājumi.

Lai sekmētu mazgadīgo invalidu piedalīšanos sabiedriskajā dzīvē un rosinātu bērnu apziņu, attīstītu viņu iztēli un domāšanu, Latvijas Bērnu fonds organizē bērnu invalidu darbu konkursu. No mūsu rajona šim konkursam savus materiālus — zīmējumus, stāstu ir iesniedzis Sergejs Stepanovs. Bet citi bērni invalīdi, kuri vēlas piedalīties šajā konkursā, savus darbus vēl var iesniegt rajona tautas izglītības nodaļā bērnu tiesību aizsardzības inspektoriem.

Latvijas organizācija „Glābiet bērnus” izsludinājusi konkursu par optimālu bērnu tiesību aizsardzības struktūru Latvijā no pašvaldībām līdz valdībai un parlamentam. Šajā konkursā ar savu izstrādāto materiālu piedalās rajona nepilngadīgo lietu inspekcijas vecākā inspektore milicijas majore E.Aksjonova.

Rēcoši traktori ar strādājošiem kausiem bērnu dārza vārtos tieši tajās stundās, kad mātes savus mazuljus ved uz bērnu dārzu, otrdienas rītā satrieca gan mātes, gan Preiļu 1.bērnu dārza darbiniekus. Kaut arī vadītājam no Preiļu pilsētas tēviem jau bija informācija, ka ilgu gadus mierīgi līdzās pastāvējušais kaimiņš — baznīca — nu vēlas paplašināties, tomēr izrautie dekoratīvie krūmi pie bērnu spēju laukumiem, izcēltais jaunā žoga posms, tehnika mazo bērnu mierīgajā pasaulītē pozitīvas emocijas nerādīja. Pilsētas zeme bijušajiem īpašniekiem vēl nav dalīta, vēl tikai top zemes dalīšanas komisija. Protams, var jau balsīties uz morālajām tiesībām, ka zeme, uz kuras atrodas bērnu dārzs (starp citu, arī Nikodema Rancāna ielas dzīvojamā namu kvartāls) pieder baznīcai. Bet vēl nekad nav bijusi vesela tāda sabiedrība, kur tiek aizskartas tās nevarīgāko locekļu intereses. Šajā gadījumā jau tā knapā teritorija bērnu rotaļām svaigā gaisā vēl tiek samazināta.

Varbūt, aizsargājot bērnu dārzu, bez kura pakalpojumiem diemžēl vēl ilgi neiztikt, tā sardzē nostāties mātēm ar bērniem? Kurš būs tas, kas cinīsies ar māti un bērnu uz vienas rokām?

L.Sila

Maina

dārza mājiņu (24 kv.m, silta) pret motobloku ar inventāru vai grūsnu teli. Zvanīt 22773 no plkst.8.00 līdz 16.00;

divistabu dzīvokli pret diviem vienistabas. Tālrunis 65121.

labu divistabu dzīvokli (otrais stāvs,balkons) pret trīs vai četrus istabu dzīvokli.Tālrunis 22620.

PREIĻU RAJONA KŌLHOZS „DZINTARS”

lūdz mēneša laikā pēc sludinājuma publicēšanas pieņemt bijušo kolhozu „Dzintars”, „Tautu draudzība”, „Cīņa”, „Jaunā straupe”, „Uzvara” apvienotās mantas īpašniekus vai to likumīgos mantiniekus, kuru bijušie īpašumi atrodas kolhoza „Dzintars” teritorijā, mantiskās pajas aprēķināšanai.

Lūdzam pieteikties arī bijušos kolhoza biedrus, kuri aizgājuši pensijā no kolhoza „Dzintars” un nedzīvo kolhoza teritorijā, darba pajas aprēķināšanai.

Adrese: Preiļu rajons, p/n „Rimicāni”, kolhozs „Dzintars”. Telefoni 52495, 52434.

Skumju brīdī izsakām līdzjūtību Valentīnai Kotānei, TĒVU pēdējā gaitā izvadot.

Apdrošināšanas firmas „Latva” Preiļu nodaļa

Kam, vējiņi, tu nolauzi Diženo ozoliņu, Kam, zemīte, tu paņēmi Padomiņa devējiņu. Izsakām līdzjūtību Bronislavai Volonteī, VĪRU smiltājā izvadot. Saunas pagasta ansamblis

...bērni turēs gaišu Mājas pavarda liesmu, Un mazbērni atbalsos Tevis aizsāktos tautas dziesmu. Skumstam līdzī Jolantai Melnei, VECTĒVU smiltājā izvadot. Klasesbiedri, audzinātāja un vecāki